

[Undervisningsministeren.]

Jeg tillader mig desuden for det høje ting at fremsætte forslag til lov om centre for højere uddannelser og Københavns universitets placering.

Folketinget har i de senere års samlinger haft anledning til at drøfte de højere uddannelsers udbygning, og det er herunder blevet klarlagt, hvor kompliceret og problemfyldt dette emne er.

For hver gang folketinget har drøftet de højere uddannelser, har der dog kunnet lægges mere materiale frem, som kunne styrke det grundlag, beslutningerne måtte træffes på. Sidste år blev folketinget således i stand til at vedtage loven af 31. maj 1968 om universiteternes udbygning, der lagde en økonomisk ramme på 1¼ milliard kr. for udbygningen af universiteterne i København, Odense og Århus i tiden indtil 1. april 1976.

Siden er der kommet yderligere materiale frem, som gør det muligt at tage fat på at løse spørgsmålet om, hvor Københavns universitet bør placeres, og hvor de kommende nye universitetscentre skal ligge.

Dette materiale er ganske vist endnu ikke så klart og utvetydigt, at regeringen på nuværende tidspunkt har fundet det forsvarligt at stille helt konkrete forslag om, hvor Københavns universitets langsigtede udbygning skal foregå, og hvor et universitetscenter i den sydlige del af Jylland skal ligge.

På den anden side mener jeg, at det foreliggende materiale er så omfattende, at det er rimeligt nu at inddrage folketinget i de afsluttende overvejelser om Københavns universitets og det sydjyske centers placering. Jeg vil gerne i den forbindelse give tilsagn om, at de oplysninger, som måtte mangle, for at beslutningerne kan træffes, vil blive fremskaffet med fornøden hurtighed i det omfang, det overhovedet er muligt.

Problemerne omkring Københavns universitet har to sider. Den ene er spørgsmålet om, hvilken kapacitet Københavns universitet skal udbygges til på længere sigt. Den anden side drejer sig om universitetets geografiske placering.

Hvad det første spørgsmål angår, så er det regeringens opfattelse, at væksten i Københavns universitets studentertal må bringes til ophør. Det er i dag sandsynligt,

at Københavns universitet, hvis væksten ikke bringes til ophør, omkring 1980 vil have 40.000 studerende, og selv om dette universitet også i fremtiden bør være landets mest specialiserede og alsidige universitet — Danmark har ikke menneskelige og økonomiske ressourcer til mere end ét universitet af denne altomfattende karakter — så vil dette niveau også kunne opretholdes med et væsentlig mindre studentertal. Tillader man Københavns universitet at udvikle sig til et universitet med et varigt studentertal på ca. 40.000, vil man skabe en række administrative og kommunikationsmæssige problemer, som vil influere på universitetsmiljøet i en uheldig retning.

Der er allerede fra planlægningsrådet peget på, at en aflastning af Københavns universitet først og fremmest vil kunne opnås ved oprettelse af et universitetscenter ved Roskilde. Regeringen er enig i dette synspunkt, og foreslår, at man snarest muligt går i gang med opbygningen af et center ved Roskilde, som kan gøre det muligt at stabilisere Københavns universitets studentertal på 20.-25.000 i fremtiden. Der findes allerede i anordning af 5. maj 1967 om adgangen til at studere og tage eksaminer ved universiteterne bestemmelser, som vil muliggøre en fordeling af studerende mellem Københavns universitet og et universitetscenter ved Roskilde. Man vil muligvis spørge, hvorfor aflastningen af Københavns universitet ikke lige så godt kan ske ved straks at gå i gang med opbygningen af et af de foreslåede centre i Jylland. Hertil vil jeg svare, at forudsætningerne for en hurtig opbygning af et jysk center, der effektivt kan aflaste Københavns universitet ved i løbet af 10-15 år at have kapacitet til ca. 15.000 studerende, ikke er til stede. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil et universitetscenter ved Roskilde — navnlig i opbygningsperioden — kunne støtte sig på alle de ressourcer, som findes i Københavnsområdet i form af andre højere uddannelsesinstitutioner, videnskabelige institutter, biblioteker, museer og arkiver og en koncentration af akademisk uddannet arbejdskraft. Hertil kommer, at 70 pct. af Københavns universitets studenter i dagens situation stammer fra Nordøstsjælland.